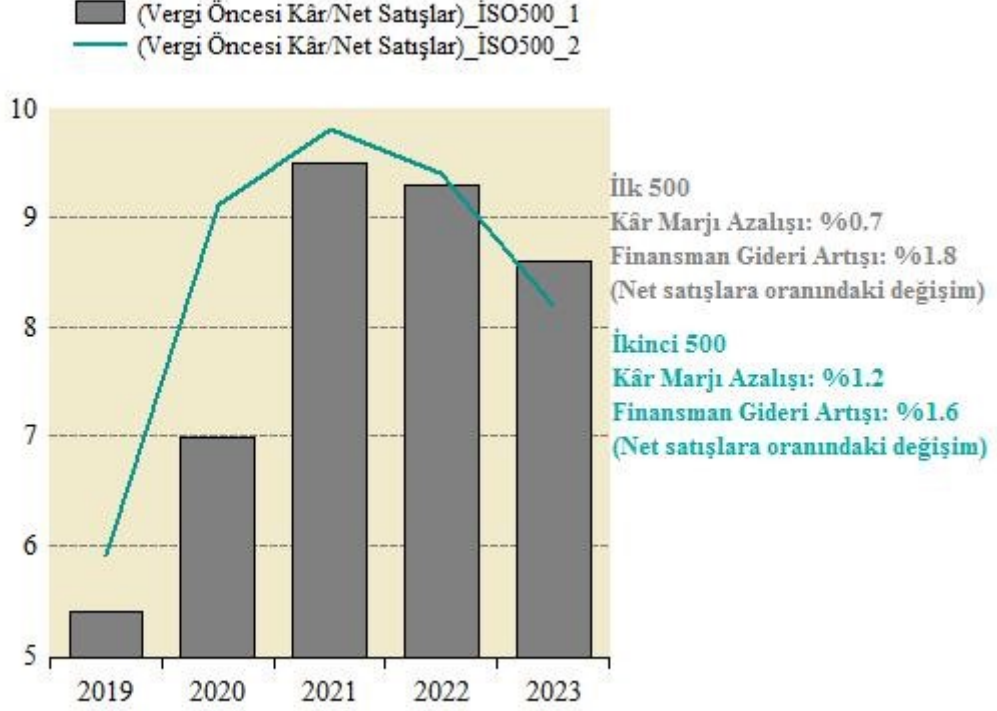

Aşağıda Türkiye'nin en büyük 500 firması ile ikinci 500 firması arasındaki bazı farkları ve yıllar itibariyle değişimini görüyoruz. Tabloda ilk bakışta karların azaldığı görünüyor ancak daha dikkatli incelenirse “Finansma Gideri” artışı, “Kar Marjı” azalışından daha fazla. **Özetle gerçekte 2023 yılında 2022 yılına göre operasyonel kardan daha fazlası Finansman Gidelerine harcanmış ve kar bu sebeple düşmüş.**

Menekşe Yılmaz: En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu ile Mevduat Bankacılığı Sektörü Kâr Karşılaştırması (34 Banka)

2023

- İSO-500: 645 milyar TL
- Bankalar: 605 milyar TL

2022

- İSO-500: 485 milyar TL
- Bankalar: 506 milyar TL

En büyük 4 özel bankanın (Garanti, İş Bankası, Yapı kredi ve Akbank) 2022 yılı kârı 300 milyar TL'yd. Şöyle diyebilirsiniz; en büyük 500 sanayi firması 485 milyar kâr ediyor, 5 banka 300 milyar; bu ne biçim düzendir.

Sanayi kesiminin faiz yükü ve karların faize ve finansmana gittiğini gösteren bir başka tablo ise aşağıdaki gibidir. En alttan 3. Sırada “Finansman Öncesi Karları” görüyoruz her iki grup firmada

faaliyetlerinde % 12.5 Faaliyet Karı elde ederken ilk 500 % 16 ve ikinci 500 % 13.9 Finansman Öncesi kar elde ediyor ve bu karların hepsi önceki yıla göre artıyor.

Özetle sorun Finansman öncesi karların azalması sorunu değil. Kar marjları artıyor. Sorun Finansman Gideri sonrasında karların azalması sorunudur, yani aslında eskisine oranla bir hayli fazla kredi faizi ödemektir.

	Tutar (Milyon TL)		Değişim (%)	Net Satışlara Oran (%)	
	2022	2023		2022	2023
Faaliyet Karı (Zararı)	671.147	937.338	39,7	12,8	12,5
+ Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	682.740	1.147.383	68,1	13,1	15,3
<i>Kambiyo Karları</i>	524.840	776.597	48,0	10,0	10,3
<i>Diğer</i>	157.900	370.786	134,8	3,0	4,9
- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	571.795	880.743	54,0	10,9	11,7
<i>Kambiyo Zararları</i>	502.566	792.455	57,7	9,6	10,6
<i>Diğer</i>	69.229	88.288	27,5	1,3	1,2
Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net)	110.944	266.640	140,3	2,1	3,6
<i>Net Kambiyo Karları</i>	22.274	-15.858	-171,2	0,4	-0,2
<i>Diğer</i>	88.670	282.498	218,6	1,7	3,8
Finansman Öncesi Kar	782.091	1.203.978	53,9	15,0	16,0
Finansman Giderleri	277.118	533.370	92,5	5,3	7,1
Dönem Karı (Zararı) (V.Ö.)	485.408	645.018	32,9	9,3	8,6

	Tutar (Milyon TL)		Değişim (%)	Net Satışlara Oran (%)	
	2022	2023		2022	2023
Faaliyet Karı	100.407	145.451	44,9	12,6	12,6
+ Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	70.040	137.203	95,9	8,8	11,9
<i>Kambiyo Karları</i>	57.012	109.370	91,8	7,2	9,5
<i>Diğer</i>	13.028	27.833	113,6	1,6	2,4
- Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	63.510	122.825	93,4	8,0	10,7
<i>Kambiyo Zararları</i>	57.868	113.472	96,1	7,3	9,8
<i>Diğer</i>	5.642	9.353	65,8	0,7	0,8
Üretim Faaliyeti Dışı Gelirler (Net)	6.530	14.378	120,2	0,8	1,2
<i>Net Kambiyo Karları</i>	-856	-4.101	379,2	-0,1	-0,4
<i>Diğer</i>	7.386	18.480	150,2	0,9	1,6
Finansman Öncesi Kar	106.937	159.829	49,5	13,4	13,9
Finansman Giderleri	32.294	65.598	103,1	4,1	5,7
Dönem Karı (Zararı) (V.Ö.)	74.733	94.741	26,8	9,4	8,2

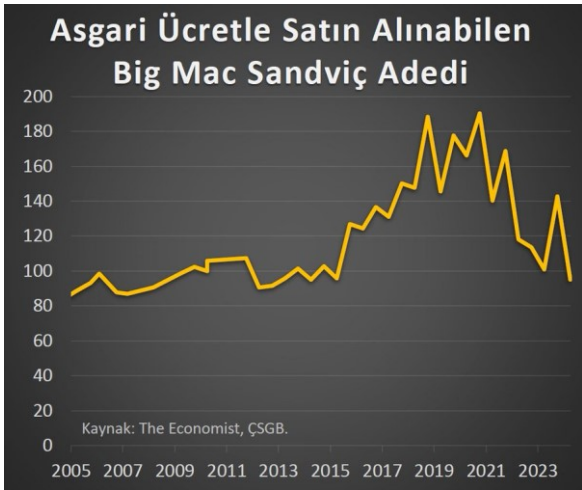
Dünyada geçen hafta birçok ülkenin borsalarında çöküş (%5'den fazla kayıplar) yaşandı. Borsa'dan para çıkarken kripto varlıklardan da para çıkışı başladı. Bugüne dek Avrupa'da gördüğümüz ancak ABD'de ciddi bir etkisi olmayan daralma emareleri bu kez ilk defa ABD'de de görüldü. ABD'deki imalat (PMI), işsizlik ve tarım dışı yeni istihdam verileri düşük geldi.

Türkiye carry-trade ile ince bir buz tabakasında ilerlerken geçen hafta Türkiye'den \$6.5 milyar çıktı. Bu hafta bu meblağ daha da artacaktır.

Daha önceleri defalarca belirttiğimiz gibi doğrudan yatırım yani sanayiye ve Türkiye'ye yatırım olarak gelmeyen, sadece faiz kazancı için gelen, geldiği hızla çıkabilecek olan para ülkemiz için ciddi bir risktir çünkü ani ve toplu bir çıkış halinde; yurtdışına giderken döviz satın alacaklar ve döviz aniden patlayacaktır.

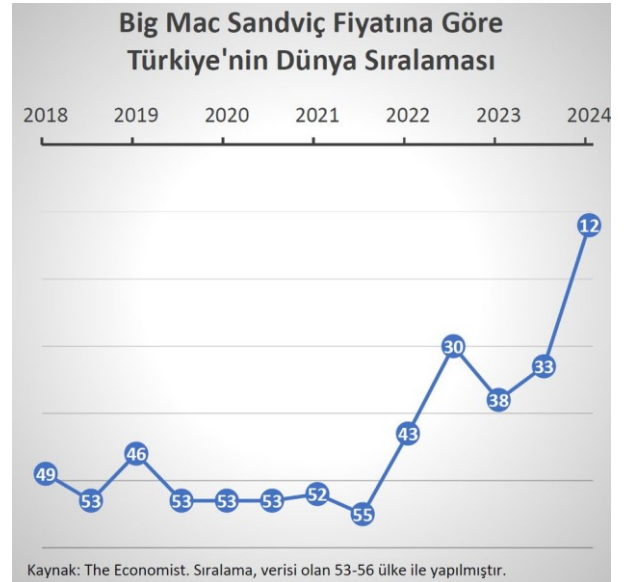
Dünyada ve hatta Müslüman ülkeler arasında Hamas'ı destekleyen nadir ülkelerden olmamız, Anayasa Mahkemesi/hukuk/adalet konularındaki zayıf puanlarımız ve Instagram'ın kapatılması gibi olaylar tekrar ülkemizin risk primini artırmaya başladı, stagflasyon ve Türkiye'nin borçlarını ödeyememe riskleri de artmaya başladı.

Reel sektörün döviz açığı son 27 ayın en yükseğine çıktı.

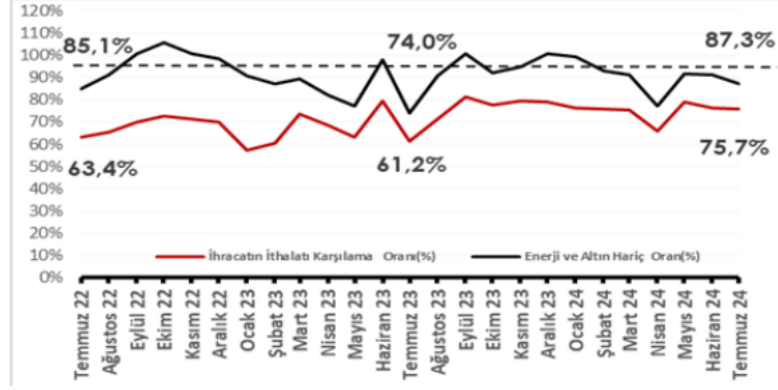
Hakan Kara: Halkın alım gücü açısından bakıldığında, asgari ücretlinin 2016 sonrasındaki kazanımlarını son yıllarda geri vererek 20 yıl önceki alım gücüne geri döndüğünü görüyoruz.

Big Mac fiyatı verilerine göre 2018-2021 arasında dünyanın neredeyse en ucuz ülkesiydik. Gelinek noktada en pahalı 12. ülkesi olduk.

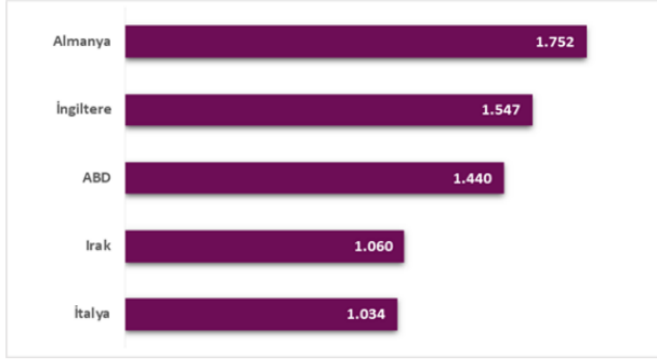

Son 12 aylık dönemler kıyaslandığında Türkiye'de ihracat % 3.4 artarken ithalat % -8.1 azaldı. Dış açık da % -32 azaldı. Bu olumlu gelişmeye rağmen; aşağıdaki grafikte siyah renkte gösterilen "enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı" belirgin bir artış trendinde değil:

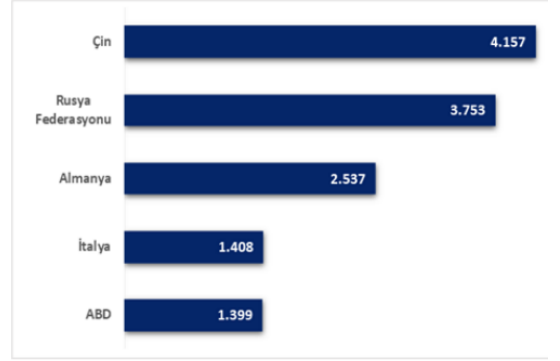
Grafik 2: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

Grafik 3: İhracat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Temmuz 2024)

Grafik 4: İthalat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Temmuz 2024)

Temmuz'da bir önceki yılın aynı ayına göre otomobil satışları %16,4 azaldı.

Coğrafi alan olarak yakın bölgelerde savaş veya çatışma çıkarsa halinde genelde büyümenin azaldığı, işsizliğin arttığı, savunma sanayi dışında diğer sektörlerin olumsuz etkilendiği görülüyor.

Ancak finansal desteklerle ayakta kalabilen şirketlere zombi şirket tanımı yapılıyor. "Zombi şirketler ve verimliliğe etkisi" üzerine yapılan çalışmada, imalat sanayiindeki şirketlerin yüzde 2,7'sinin zombi şirket olarak tanımlanabileceği belirtildi. Görece en fazla zombi şirketin kimyasal ürünler, ulaşım araçları, tekstil ve gıda sektörlerinde olduğu en az ise metal ve makine sektöründe olduğu belirlendi.

İnternet sansürü uygulayan ülkeler: Burkino Faso, Küba, Mısır, İran, Kuzey Kore, Suudi Arabistan, Suriye, Tunus, Türkmenistan, Özbekistan, Vietnam, Türkiye.

Hemen hemen tüm sektörler için şirketlerin aldığı krediler ve ayrıca takipteki krediler reel olarak azalırken; takipteki bireysel kredi kartı borçları reel olarak arttı.

Servet Yıldırım: İhracatçı döviz kurundan yakınıyor, müşteri kaybettiği için ağlıyor ama cuma günü açıklanan rakamlar ihracatta rekorlar kırdığını gösteriyor. Bu tabloda bir uyumsuzluk ve ortada çözüm bulunması gereken bir sorun var.

ihracatın asıl belirleyicisinin “kurun düzeyi” olmadığı yolunda çok sayıda çalışma var. Mesela Merkez Bankası araştırmacıları Abdullah Kazdal ve Selçuk Gül’ün 2021 yılında yaptıkları çalışmaya göre; kur hareketlerinin sektörel düzeyde farklı etkileri olduğu ve bazı sektörlerde ihracatın reel kur değişimleri karşısında istatistiksel olarak anlamlı tepki vermediğine ve ihracatın esas belirleyicisinin yurt dışı gelir hareketleri olduğu sonuçlarına varılmış.
